

Bilag X - hørings svar

**Økonomiudvalget
Teknik - og Miljøudvalget
Kultur – og Fritidsudvalget
Beskæftigelses - og Integrationsudvalget
Børne- og Ungdomsudvalget
Socialudvalget**

**Ældrerådene
Ældresagen
Pensionisternes Samvirke
Ergoterapeutforeningen - Hovedstaden
DSR – Hovedstaden
Støttekredsen – NAPS
Boligselskabernes Landsforening
Danske Fysioterapeuter
Integrationsrådet
To Borgerhenvendelser**

KØBENHAVNS KOMMUNE
Overborgmesteren

Sundheds- og Omsorgsudvalget
Københavns Rådhus

Dokumentnr.
2007-291395

Høringssvar vedrørende ældrepolitik

Hermed fremsendes Økonomiudvalgets høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalget vedr. "Forslag til Agenda 21-plan 2008 - 2011".

Økonomiudvalget har nedenstående bemærkninger:

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har udarbejdet udkast til ældrepolitik, som det politiske udvalg besluttede at sende i høring den 16. august 2007 med svarfrist til Sundheds- og Omsorgsudvalget den 20. september 2007.

Økonomiudvalget har med interesse læse udkastet til ældrepolitikken og har følgende kommentarer:

Det er glædeligt at ældrepolitikken lægger op til at de ældre borgere i fremtiden skal ses som en ressource for byen og ikke en byrde. De ældre borgere kan stadigvæk fungere på arbejdsmarkedet og deltage i frivilligt arbejde til glæde for andre borgere, både unge og ældre.

Ældrepolitikken indeholder mange gode strategiske mål, principper og initiativer. Disse mål, principper og initiativer vil Økonomiudvalget gerne støtte, dog med det forbehold at alle initiativer, der udspringer af ældrepolitikken skal afholdes indenfor Sundheds- og Omsorgsudvalgets egen økonomiske ramme.

Med venlig hilsen

Ritt Bjerregaard

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 3366

Telefax
3366 7008

Direkte telefon
3366 2201

E-mail
Overborgmesteren@kk.dk

www.kk.dk

KØBENHAVNS KOMMUNE
Teknik- og Miljøborgmesteren

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Center for Politik og Ledelse
Sjællandsgade 40
2200 København N

Modtaget:

24 SEP. 2007

Sundhedsforvaltningen
Sekretariat og Kommunikation

21 SEP. 2007

Sagsnr.
2007-70009

Dokumentnr.
2007-317110

Ældrepolitik - høringssvar fra Teknik- og Miljøudvalget

Teknik- og Miljøudvalget har på sit møde den 19. september 2007 behandlet udkast til ældrepolitik, som Sundheds- og Omsorgsudvalget har besluttet at fremsende til høring i bl.a. fagudvalgene.

Teknik- og Miljøudvalget kan helt tilslutte sig den overordnede indfaldsvinkel til ældrepolitikken, hvor der tages udgangspunkt i, at byens ældre skal betragtes som en aktiv ressource for byen.

I forhold til de opstillede strategiske mål har Teknik- og Miljøudvalget/Teknik- og Miljøforvaltningen især en rolle at spille vedrørende tilgængelighed for de ældre, der af fysiske årsager får vanskeligere ved at færdes i byen.

Tilgængelighed har i en række år været et særligt fokusområde i forvaltningen - både i relation til byens offentlige rum og i relation til indretning af boliger i byen.

For så vidt angår byens offentlige rum behandlede det daværende Bygge- og Teknikudvalg i februar 2005 en handlingsplan for tilgængelighed. Et led i denne plan var bl.a. en genopretningsplan 2007-2026 for byens fortove.

Den samlede handlingsplan med en målsætning om at gøre kommunens vejnet 100 % tilgængeligt for ældre, gangbesværede og svagtseende blev på daværende tidspunkt vurderet til at koste ca. 500 mio.kr. Teknik- og Miljøforvaltningen arbejder på at realisere målsætningen så langt, som de årlige bevillinger til området gør det muligt.

Ud over tilgængelighed anser Teknik- og Miljøudvalget trafikikkerhed for at være af væsentlig betydning for ældres færden i byen og det er derfor også i forhold til denne befolkningsgruppe et væsentligt fokusområde.

Et specifikt element i kommunens boligpolitik med især betydning for de svagere ældre er ombygning af utidssvarende plejehjem og etablering af moderne plejeboliger. Teknik- og Miljøforvaltningen indgår allerede i et løbende samarbejde med Sundheds- og

Rådhuset
1599 København V

Telefon
3366 2613

Telefax
33 66 70 80

Direkte telefon
3366 2626

E-mail
borgmesteren@tmf.kk.dk

Omsorgsforvaltningen på dette område, som vil blive fortsat som et element af ældrepolitikken.

Teknik- og Miljøudvalget er i forlængelse heraf generelt enig i udkastets påpegning af, at det er væsentligt, at der er et tæt samarbejde på tværs i Københavns Kommune for at sikre de ældres behov. Teknik- og Miljø-udvalget/Teknik- og Miljøforvaltningen ønsker aktivt at indgå i dette samarbejde på de nævnte områder og på andre områder, hvor forvaltningen kan bidrage til at opfylde målsætningerne.

Méd venlig hilsen

Klaus Bondam

8. Kultur- og Fritidsudvalgets høringssvar til udkast til ny ældrepolitik i Københavns Kommune(KFU 433/2007)

INDSTILLING OG BESLUTNING

Kultur- og Fritidsudvalget skal tage stilling til forvaltningens forslag til høringssvar vedr. udkast til ny ældrepolitik i kommunen.

INDSTILLING OG BESLUTNING

Kultur- og Fritidsforvaltningen indstiller,

1. at Kultur- og Fritidsudvalget godkender denne indstilling som udvalgets høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalget vedr. udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune.

Kultur- og Fritidsudvalgets beslutning i mødet den 20. september 2007:

Indstillingen blev godkendt.

PROBLEMSTILLING

Sundheds- og Omsorgsudvalget besluttede på sit møde den 16. august 2007 at sende udkast til ny ældrepolitik i Københavns Kommune i høring.

Denne indstilling er Kultur- og Fritidsforvaltningens forslag til Kultur- og Fritidsudvalgets høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalget.

LØSNING

Efter Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse indeholder udkast til ny ældrepolitik mange gode elementer og ikke mindst et differentieret syn på det at være ældre i København. Udkastets systematik med en række overordnede mål og principper for indsatsen på ældreområdet samt en beskrivelse af strategiske mål i forhold til forskellige ældregruppers behov og ønsker virker logisk og giver et godt overblik. Efter Kultur- og Fritidsforvaltningens opfattelse kan de opstillede forslag til initiativer til opnåelse af de strategiske mål dog med fordel konkretiseres yderligere.

I relation til Kultur- og Fritidsudvalgets område har forvaltningen følgende bemærkninger:

Efter forvaltningens opfattelse kan både idrætsudøvelse, foreningsliv og voksenundervisning i endnu højere grad nævnes i udkastet til ældrepolitik. Gennem disse aktiviteter findes mange af de fællesskaber og netværk, som omtales som særlige fokusområder mod bl.a. ensomhed. Hertil kommer livsglæden samt de talrige andre og mere håndgribelige fordele ved et fysisk aktivt ældreliv.

Idrætsudøvelse, foreningsliv og voksenundervisning kunne med fordel nævnes i afsnittet om Aktive ældre under Strategiske mål, hvor vigtigheden af kendskab til Københavns tilbud omtales. Det foreslås endvidere, at tilbudene også tilføjes som et punkt under andre overskrifter, fx Et sundt ældreliv på side 10, Netværk i fokus på side 12 og Netværk og sociale fællesskaber på side 13.

Det fremgår af udkastet, at 70 procent af de ældre over 65 år klarer hverdagen selv - og at gruppen af aktive og ressourcerstærke ældre vil stige betragteligt i årene fremover. Disse demografiske perspektiver vil givet introducere nye kulturvaner og måske også skabe nye behov og øget efterspørgsel efter specifikke tilbud til de ældre kulturbrugere.

De københavnske ældre er en mangfoldig gruppe, både hvad angår interesser og ressourcer. Og på denne måde adskiller de ældre sig ikke fra andre befolkningsgrupper i København. Byens kulturliv er derfor heller ikke alene tilrettelagt for at tilfredsstille forskellige udtalte behov, men generelt for at glæde, aktivere og udfordre.

Byens kulturtilbud skal forholde sig til de omgivende kvarterer og de mange forskellige mennesker, som bor der. Det kan for eksempel ske gennem lokal forankring af aktiviteterne i foreninger og institutioner og inddragelse og udfordring af lokale begivenheder, befolkningsgrupper, tilgængelighed eller byrum. I forhold til kommunens kulturhuse betyder det, mere konkret, at de i vid udstrækning er organiseret med den vision for øje at skabe og formidle alsidige kulturelle aktiviteter for københavnere i alle aldre. I forhold til aktivitetsudbud og faciliteter er kulturhusene mange steder i byen imidlertid opmærksomme på, at ældre kan have særlige behov for at kunne - eller føle lyst til at - deltage aktivt i kulturlivet.

Det fremgår af udkastet, at der i Københavns Kommune er dobbelt så mange ældre med anden etnisk baggrund end dansk i forhold til de andre store danske byer. I den forbindelse kan nævnes kommunens mål om, at borgere af anden etnisk baggrund end dansk skal deltage i kultur- og fritidslivet i samme grad som etniske danskere. Kultur- og fritidslivet er gode eksempler på integrationsfremmende fora; man mødes frivilligt – og på lige fod, hvilket skaber gode muligheder for et frugtbart kulturmøde. Kultur- og Fritidsforvaltningen er opmærksom på det potentiale, der ligger i muligheden for at formidle etnicitet og kultur - og derigennem at fremme kulturmødet og integrationen.

Bibliotekerne har en bred vifte af tilbud for ældre borgere. Det bemærkes dog i den forbindelse, at hovedparten af kommunens ældre borgere anvender bibliotekerne efter individuelt ønske og behov i lighed med alle andre borgere i kommunen.

Særligt i forhold til ældre, svage lånerne, der ikke selv har mulighed for at komme på bibliotekerne, yder bibliotekerne en udstrakt Bogen-kommer-service (BK-ordning), hvor borgeren en gang om måneden kan få bøger bragt til sit hjem efter kontakt med bibliotekaren fra sit lokalbibliotek. For svagtseende ældre kan nævnes specielle materialetyper som Magna Print-bøger og Lydbøger, muligheden for at tegne gratis abonnement på stof fra de lokale aviser på Lydavisen samt muligheden for gennem Indlæsningstjenesten få indlæst private papirer og lignende på kassettebånd eller på digitale medier. Københavns Biblioteker yder desuden biblioteksservice til byens plejehjem.

Derudover kan nævnes en række andre tilbud målrettet ældre borgere, fx:

- Samarbejdsprojekt med forebyggelseskonsulent i Sundhedsforvaltningen
- Deltagelse i Ældremesse 2007 omkring "Det gode liv - hele livet"
- Læseklubber der i høj grad benyttes af ældre
- Oplæsningsprojekt på plejehjem for at give de ældre en god oplevelse
- Sundhedshjørne
- Årelangt samarbejde med foreningen "de nye bedsteforældre" - blandt andet om målrettet arrangementsprogram
- Livsstilscafé for seniorer (temauge med fysioterapeuter og sundhedskonsulenter)
- Det gode liv – det sunde liv for ældre
- Samarbejde med lokal sygeplejeklinik og medarrangør af stavgangsprojekt
- Forfatterarrangementer målrettet ældres ønsker
- Arrangementer med Ældreråd
- It-undervisning - såvel begynderundervisning i brug af computer som undervisning i søgning på nettet. Disse kurser anvendes i høj grad af ældre, og på flere biblioteker kører man i perioder med målrettet it-undervisningstilbud til ældre (herunder oprettelse af e-mail og kurser i brug af SMS).

Muligheden for It-undervisning på bibliotekerne foreslås nævnt i udkastet under Ældre på nettet, side 11 og 13. Andre af de ovenfor nævnte tilbud målrettet ældre kan eventuelt nævnes under Et aktivt ældreliv og Et sundt ældreliv side 10, Netværk og sociale fællesskaber og Forebyggelse og sundhedsfremme side 13.

Afslutningsvis bemærkes det, at Kultur- og Fritidsforvaltningen er opmærksom på, at adgangsforholdene til bibliotekerne skal være så optimale som muligt i forhold til ældre og gangbesværede.

ØKONOMI

Indstillingen har ingen økonomiske konsekvenser.

VIDERE PROCES

Høringssvaret sendes til Sundheds- og Omsorgsudvalget. På baggrund af de indkomne høringssvar mv. vil Sundheds- og Omsorgsforvaltningen forelægge et revideret udkast til ældrepolitik for Sundheds- og Omsorgsudvalget. Udkast til ny ældrepolitik forventes forelagt Borgerrepræsentationen inden årets udgang.

BILAG

1. Udkast til ny ældrepolitik

Carsten Haurum

/Thomas Jakobsen

Beskæftigelses- og Integrationsudvalget

DAGSORDEN

for ordinært møde torsdag den 13. september 2007

12. Høring af en ældrepolitik for Københavns Kommune BIU 177/2007

INDSTILLING OG BESLUTNING

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen indstiller,

1. at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget godkender vedlagte høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalgets udkast til en ældrepolitik for Københavns Kommune.

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets beslutning i mødet den 13. september 2007

Indstillingen blev godkendt.

PROBLEMSTILLING

Sundheds- og Omsorgsudvalget har anmodet Beskæftigelses- og Integrationsudvalget om høringssvar til Sundheds- og Omsorgsudvalgets udkast til en ny ældrepolitik for Københavns Kommune.

LØSNING

Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen foreslår, at Beskæftigelses- og Integrationsudvalget i sit høringssvar kommer med følgende bemærkninger:

1. Overordnet finder Beskæftigelses- og Integrationsudvalget, at udkastet til Københavns Kommunes ældrepolitik er visionært og vidtrækkende og indeholder mange positive strategiske mål og forslag til initiativer. Den stadigt stigende gruppe af ældre med anden etnisk baggrund stiller nye krav til plejepersonale, plejehjem og andre tilbud til ældre københavnere, og Beskæftigelses- og Integrationsudvalget ser derfor positivt på de initiativer, der sigter mod at kvalificere pleje- og omsorgssektoren i København til at imødekomme de særlige behov, ældre med anden etnisk baggrund ofte vil have. Politikens fokus på rekruttering og forbedring af muligheder for fastholdelse og kompetenceudvikling af medarbejdere gennem bl.a. uddannelse og løn, er i denne forbindelse en vigtig forudsætning.
2. Beskæftigelses- og Integrationsudvalget gør opmærksom på, at det indgår i integrationspolitikken, at alle udvalg skal revidere deres sektorpolitikker, så de er i overensstemmelse med integrationspolitikken (BR395/06). Denne mainstreaming af integrationspolitikken vil være særlig vigtig i det fremtidige arbejde med at udvikle og revidere delpolitikker, strategier, handle- og udviklingsplaner til ældrepolitikken. Det er derfor meget vigtigt, at indsatser i forhold til ældrepolitikken sammentænkes og koordineres med de politisk besluttede mål og indsatser i integrationspolitikken. Konkret kan f.eks. nævnes integrationspolitikkens hensigtserklæring om, at ældre indvandrere, der har brug for pleje og omsorg fra det offentlige, "...skal have mulighed for at fortsætte et liv så tæt på deres kultur som muligt. En måde at imødekomme denne målsætning kunne være at samle ældre med samme etniske baggrund på bestemte plejehjem.", jf. integrationspolitikken s. 40-41.

3. Udvalget anbefaler endvidere, at der i ældrepolitikken i forbindelse med afsnittet om forskellige målgrupper side 7-8, indskrives en målsætning om at udbrede kendskabet til ældre og plejehjem i Danmark i etniske minoritetsmiljøer. Mange ældre med anden etnisk baggrund mangler viden om, hvordan plejesektoren fungerer i Danmark, og der eksisterer derfor mange myter om danske plejehjem, hjemmehjælp m.m. Fremadrettet vil dette informationsbehov øges, idet gruppen af ældre med anden etnisk baggrund vil vokse de kommende år. I den forbindelse kan et samarbejde mellem Ældreråd og Integrationsråd være en mulighed for at nå ud til den relevante målgruppe.
4. Udvalget vurderer desuden, at det vil styrke ældrepolitikken, såfremt der opstilles konkrete metoder og succeskriterier i forhold til de forskellige indsatser i politikken, da politikken derved får øget karakter af et styringsredskab.
5. Endelig opfordrer udvalget til, at der i det videre arbejde sættes fokus på, hvordan indsatserne skal evalueres og forankres i forhold til Sundheds- og Omsorgsforvaltningens øvrige tilbud.

VIDERE PROCES

Sundheds- og Omsorgsudvalget vil på baggrund af de indkomne hørings svar fremsende et endeligt forslag til Københavns Kommunes ældrepolitik til Økonomiudvalget og Borgerrepræsentationen.

BILAG

1. Udkast til høringsbrev til Sundheds- og Omsorgsudvalget
2. Sundheds- og Omsorgsudvalgets udkast til Københavns Kommunes ældrepolitik

Morten Binder

/Kaj Ove Christiansen

Beskæftigelses- og Integrationsudvalgets beslutning i mødet den 13. september 2007

BESLUTNINGSPROTOKOL

fra ordinært møde onsdag den 12. september 2007

Fraværende: Majbritt Mamsen, Louise Frevert. Pia Allerslev mødte kl. 8.45 under behandlingen af sag nr. 2. Jesper Christensen forlod mødet kl. 11.30 under behandlingen af sag nr. 14. Bo Asmus Kjeldgaard forlod mødet kl. 11.45 under behandlingen af sag nr. 20.

6. J.nr. 2007-68551

Høring vedr. ældrepolitik

Udvalget skal tage stilling til forslag til høringssvar vedr. udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune

INDSTILLING OG BESLUTNING

Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF) indstiller til Børne- og Ungdomsudvalget,

1. at udvalget godkender forslaget til høringssvar

Børne- og Ungdomsudvalgets beslutning i mødet den 12. september 2007

Indstillingen blev godkendt.

PROBLEMSTILLING

Sundheds- og Omsorgsudvalgets **Fejl! Ukendt betegnelse for dokumentegenskab.** Der peges iblandt de potentielle indsatser, som kan udmønte politikken, blandt andet på "Bedstemor/far-ordning med henblik på formidling af kontakt mellem ældre og familier", og på adgangen for ældre til at deltage i aktiviteter på skoler og i institutioner. Især disse mål sigter mod sammenhængen til indsatsen i Børne- og Ungdomsforvaltningen, og særligt til udfordringen med at fastholde reservebedste-ordningen, som netop virker for at fremme samspil på tværs af generationer.

LØSNING

Forslag til høringssvar:

"Grundlæggende synes udkastet til ny ældrepolitik at udgøre en fin ramme for de kommende års indsats over for ældre i Københavns Kommune.

Mere specifikt er peget på som strategisk mål, at ældres sociale netværk skal styrkes og de ældres aktive deltagelse i samfundslivet skal fremmes. Som eksempel på indsatser

BESLUTNINGSPROTOKOL ... fortsat

fra ordinært møde onsdag den 12. september 2007

der kan udmønte målet er peget på en ”Bedstemor/far-ordning med henblik på formidling af kontakt mellem ældre og familier”, og på muligheden for at ældre kan deltage i aktiviteter på skoler og i daginstitutioner.

Der synes at være meget fin overensstemmelse mellem mål og indsats i ældrepolitikken, og så arbejdet med at fastholde reservebedsteordningen i Københavns Kommune, jf. også Børne- og Ungdomsudvalgets behandling heraf (J.nr. 1101-306938) den 14. marts 2007.

Finansieringen af reservebedsteordningen blev ekstraordinært sikret for 2007. Ordningen er sat på Børne- og Ungdomsudvalgets ønskeliste for budget 2008, men er ikke blandt de højst prioriterede forslag. På grund af Børne- og Ungdomsforvaltningens økonomiske situation og de samlede udfordringer for forvaltningen er forhåbningen, at Børne- og Ungdomsforvaltningen i samarbejde med Sundheds- og Omsorgsforvaltningen kan finde en finansieringsmodel, som sikrer, at reservebedsteordningen også kan fortsætte i 2008 og frem”.

ØKONOMI

Børne- og Ungdomsudvalget har sat finansieringen af reservebedste-ordningen på ønskelisten til budget 2008, men ikke som en af de højt prioriterede. Der skal derfor indledes et samarbejde mellem Børne- og Ungdomsforvaltningen og Sundheds- og Omsorgsforvaltningen med henblik på at finde en finansieringsmodel, som sikrer, at reservebedsteordningen kan fortsætte i 2008 og frem.

VIDERE PROCES

-

BILAG

1. Udkast til Københavns Kommunes ældrepolitik 2007
2. Høringsskrivelse

Else Sommer

Jan Dehn

BESLUTNINGSPROTOKOL ... fortsat
fra ordinært møde onsdag den 12. september 2007

Mødet sluttede kl. 12.10

Underskrift

Bo Asmus Kjeldgaard	Ninna Thomsen	Jesper Christensen
Jette Bergenholz Bautrup	Lars Rasmussen	Jan Andreasen
Kasper Johansen	Majbritt Mamsen	Pia Allerslev
Louise Frevert	Khaled Mustapha	

- 1 OKT. 2007

Borgmester Mogens Lønborg
Sundheds- og Omsorgsudvalget

Dato: 27 SEP. 2007

Sagsnr.: 2007-70301
Dok.nr.: 2007-310056

Socialudvalgets høringssvar vedrørende udkast til ny ældrepolitik

Socialudvalget har på sit møde den 26. september 2007 behandlet høring vedrørende udkast til ny ældrepolitik for Københavns Kommune.

Socialudvalget finder, at udkastet til den ny ældrepolitik overordnet danner en god ramme for en fremadrettet indsats overfor gruppen af borgere over 65 år i kommunen. Herunder er det positivt, at ældrepolitikken tager udgangspunkt i, at de ældres ressourcer skal udnyttes til gavn for dem selv og samfundet. Ligeledes findes de opstillede strategiske mål relevante og retvisende for den indsats og ønskede effekt, som skal ske fremadrettet overfor gruppen af ældre københavnere.

Socialudvalget har enkelte bemærkninger til ældrepolitikken. Ældrepolitikken fokuserer på de tilbud/ydelser, som de forskellige målgrupper af ældre kan anvende eller modtage, hvilket i sig selv er positivt. Der bør dog i selve politikken eller udmøntningen heraf, tages højde for sociale forskelle i gruppen af ældre, herunder at der skal være en form for opsøgende arbejde i forhold til gruppen af isolerede, ensomme og udsatte ældre, der ikke nødvendigvis selv opsøger tilbud, men som vil kunne drage nytte af tilbud. Ligeledes bør det sikres, at der i Sundheds- og Omsorgsforvaltningens tilbud også er plads og rum til de skæve eksistenser og socialt udsatte, der også findes blandt borgere over 65 år, herunder at borgere under 65 år, som vil kunne drage nytte af de samme tilbud/indsats som ydes ældre, også indtænkes i forhold til udmøntningen af ældrepolitikken. Socialudvalget ønsker, at Socialforvaltningen indgår i et styrket samarbejde med Sundhedsforvaltningen om indsatsen overfor skæve eksistenser og socialt udsatte borgere.

Venlig hilsen

Mikkel Warming

Rådhuset
1599 København V

Telefon
33 66 33 66

Direkte telefon
33 66 24 51

Telefax
33 66 70 75

E-mail
Mikkel.Warming@sof.kk.dk

www.kk.dk

Ældrerådernes Fællessekretariat
Henrik Pontoppidans Vej 2
2200 København N

Email: A027@suf.kk.dk
Tlf. 33 1 7 19 20

ÆLDRERÅDENES
ÆLDREPOLITIK
FOR
KØBENHAVNS KOMMUNE

September 2007

Ældrepolitik for alle kommunens udvalgsområder:

NY DYNAMIK I VELFÆRDSSEKTOREN

Ældrerådene har gennem de senere år set med stigende bekymring på den stadigt øgede bureaukratisering af hele området.

Der er mere og mere kontrol, også af detaljer i den enkelte medarbejders indsats i hjemmeplejen og i plejeboliginstitutionerne.

Dette medfører stadigt stigende omkostninger til kontroldelen af området, medens der bliver endnu mindre tid til den indsats, der er nødvendig overfor den enkelte.

Man kunne få den opfattelse, at kontrol nu engang er bedre end tillid.

Tillige medfører det store kontrolapparat, at der er en betydelig risiko for, at den enkelte medarbejders initiativ og engagement forsvinder med personaleflugt og rekrutteringsvanskeligheder til følge.

Det er derfor nødvendigt med en markant ændret holdning til området.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Kompetencen skal tilbage til medarbejderne – mere indflydelse på egen arbejdssituation
- ”Afbureaukratisering” - mere tillid mindre kontrol – opgør med ”regelkulturen”
- Decentralisering af institutioner, flere selvejende institutioner

STØRRE VÆGT PÅ FOREBYGGELSE

Rådene hilser med meget stor tilfredshed, at der i de senere år tales mere og mere om forebyggelse, for man er ikke i tvivl om, at det vil give en meget større livskvalitet, mange vil blive mere selvhjulpne, og det offentlige vil derved spare penge på hjemmehjælpsydelse m.v. Uanset enigheden om det gode formål kan kommunen på mange områder gøre en betydelig større indsats på dette område

Derfor foreslår ældrerådene:

- Forebyggende hjemmebesøg til alle over 75 år
- Indførelse af mulighed for at kunne blive visiteret til et forebyggende hjemmebesøg
- Kommunale træningsfaciliteter bør kunne bruges udenfor normal arbejdstid af ældre uden visitation
- Lempelse af visitationskravene i forbindelse med ønsker om en træning
- Tilskud for pensionister ved adgang til private motionscentre
- Øgede tilskud til pensionisthøjskoler, klubber og dagcentre
- Forøgede kulturelle aktiviteter til ”pensionistpris
- Udvidet adgang til biblioteker, og museer
- Sikring af en bred biblioteksforsyning i byen
- Genindførelse af grundig rengøring som forebyggende indsats

ØGET INDSATS OVERFOR DE SVAGE

Ældrerådene finder det meget væsentligt, at der sættes betydeligt mere aktivt ind for at støtte den store gruppe af svage, der ofte kun kan få en tålelig hverdag via en meget stor indsats fra hjemmehjælpens side.

Det er imidlertid væsentligt, at ikke alene de elementære praktiske forhold ordnes, men også en lang række andre aktiviteter, så de pågældende samlet set kan få en værdig tilværelse og en forøget livsværdi.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Lempelse af de meget stramme visitationsregler for hjælp i hjemmet
- Den samme hjemmehjælper hver gang – i størst mulig udstrækning
- En særlig indsats overfor de ensomme, kommunen har kendskab til
- Styrkelse af dagcenter- og klubområdet
- Aktiviteter i plejeboligbebyggelser også om eftermiddagen og i weekender
- Flere demensenheder
- Mere ansigt til ansigtstid til denne gruppe
- Øget opmærksomhed omkring ernæringsproblemer
- I højere grad tilbud om transport til aktiviteter
- Hjemmehjælpsmodtageren skal kende den afsatte tid
- Visitatorerne skal være uddannet til at tage de særlige hensyn, der gør sig gældende ved visitation af blinde/svagtseende og hørehæmmede.

MAD TIL SVAGE ÆLDRE

Det er gennem de senere år mange gang i pressen og andre steder fremhævet, at mange ældre er underernærede, og at kostområdet i det hele har en stor betydning på området.

Rådene har derfor nøje fulgt udviklingen, ikke alene for de hjemmeboende ældre, men også for de mange, der bor i plejeboligbebyggelserne.

Det er meget lidt inspirerende, og i øvrigt rigtig dyrt for en folkepensionist, uden andre midler end pensionen, at få færdig varm mad bragt til døren, som for det meste spises alene. Rådene ser her en af grundene til manges underernæring, for ud over ensomheden er der efterhånden mange eksempler på, at de ældre, der er visiteret til ordningen kun får maden leveret hver anden dag, fordi det er for dyrt. Portionen deles så over 2 dage.

Der burde også iværksættes flere fællesspiseordninger, ligesom igangværende produktionskøkkener i plejeboligbebyggelserne bør bevares og i videst muligt omfang reetableres.

Rådene ser i øvrigt meget gerne, at også ældre, der ellers ikke har hjemmehjælp, kan visiteres til madordningen som eneste ”hjemmehjælpsordning”.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Ældre bør ved visitation kunne henvises til madordningen, uanset behov for hjælp i øvrigt
- Der bør endvidere ved visitation kunne henvises til spisesteder i bydelen
- Hjemmehjælperen bør kunne købe ind sammen med den ældre og være med til at lave maden i særlige situationer
- Madordningerne burde muliggøre levering af frostmad og en mikrobølgeovn
- Maden bør udbringes fra storkøkkener uden omkostninger for den enkelt
- Prisen for varm mad leveret hjemme reduceres

HURTIGERE GENOPTRÆNING EFTER HOSPITALSOPHOLD

Ældrerådene har set mange eksempler på, at i øvrigt vellykkede operationsforløb ikke følges op med en hurtig og målrettet genoptræning.

Man risikerer herved, at sigtet med operationen – øget livskvalitet og selvhjulpethed – ikke bliver opnået.

Dette medfører ikke alene ofte massive problemer for den enkelte ældre, men tillige betydelige udgifter for det offentlige i form af hjemmehjælp, måske fornyet operation m.v. Det er gang på gang fra lægelig side fremhævet, at en meget hurtig genoptræning er meget vigtig, og der bør derfor sættes ind med markante forbedringer på området.

Derfor foreslår ældrerådene:

- En genoptræning skal iværksættes straks efter udskrivning fra hospital

KUN FÆRDIGBEHANDLEDE PATIENTER UDSKRIVES

Rådene er enige i målet om at et hospitalsophold ikke skal vare længere end nødvendigt. Desværre må medicinske patienter ofte forblive indlagt på hospitalerne, selv om deres behov ikke kræver en særlig hospitals indsats, men derimod ofte er af omsorgsmæssig karakter. Det kan eksempelvis dreje sig om indtagelse af medicin, observation af personale med særlige kvalifikationer, mulighed for hurtig kontakt til en læge, hvis der opstår et uforudset behov og lignende ikke-hospitalsopgaver.

I dag er der ofte tale om, at ikke mindst ældre patienter med ovennævnte behov blot udskrives til hjemmet med en minimal hjælp i form af hjemmehjælp eller hjemmesygepleje. Dette medfører meget hurtige genindlæggelser, som følge af alt for hurtig udskrivning. Det er ikke alene til meget stor belastning for den enkelte, men også særdeles omkostningskrævende for samfundet.

Hospitalsvæsenet har også et betydeligt medansvar for, at det system, der ofte skal modtage den ældre hjemsendte patient, er klar til modtagelsen, og i det mindste har kendskab til hjemsendelsen.

Man går ud fra, at de efterhånden mange ansatte i hospitalssektoren med anden etnisk baggrund, også bliver fuldt informeret om de procedurer, der skal følges i forbindelse med en udskrivning.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Regionen og kommunerne må i fællesskab få skabt et betryggende "overgangssystem" i form af aflastningspladser eller patienthospitalet, hvor patienter med omsorgsbehov kan restituere sig inden de hjemskrives endeligt. Om denne aktivitet økonomisk er hjemmehørende i regionen eller kommunen er ældrerådene uvedkommende.
- Region Hovedstaden må pålægge regionens hospitaler først at udskrive patienter, når de ikke alene er formelt, men også reelt færdigbehandlede.
- Hospitalerne har pligt til at sikre sig, at modtagessystemet er vidende om hjemsendelsen

BEDRE HOSPITALSBETJENING

Ældrerådene har i forbindelse med en udtalelse om Regionens hospitalsplan fremhævet, at der nødvendigvis må gennemføres væsentlige forbedringer af forholdene i en meget stor og hastigt voksende del af byen, nemlig på Amager, hvorfor man lægger betydeligt vægt på, at der opføres et hospital i Ørestaden mindst af områdekarakter.

Hospitalsdækningen for denne meget store befolkningsgruppe er allerede i dag ikke tilfredsstillende, og befolkningstallet vil stige betydeligt i de kommende år, bl.a. som følge af den meget store udbygning, der finder sted på Vestamager

Derfor foreslår ældrerådene:

- Region Hovedstaden pålægges i planlægningen at arbejde for en væsentlig bedre hospitalsbetjening af Amager, end det i dag er tilfældet, ved at der opføres et hospital af områdekarakter i Ørestaden.

FORLAD PLEJEHJEMSPRINCIPPET – EN NY BOLIGPOLITIK

Ældrerådene har i de sidste adskillige år interesseret sig meget for hele boligområdet for ældre.

Man har støttet de planlagte ombygninger af de meget uhensigtsmæssigt indrettede ældre plejeboliginstitutioner, men mener – uanset dette - ikke sådanne byggerier vil dække det fremtidige behov, der vil medføre ønsker om mere fleksible boligtyper, jfr. nedenfor i afsnittet om visitation til ældre- og plejebolig.

Man ser gerne, at der opføres store kollektivbebyggelser, således som man har set flere eksempler på både i Oslo og i Malmö som f. eks. Neptuna og Bellevue Park

Man har fået indtryk af, at bopæl i en sådan bebyggelse, ikke alene medfører en betydeligt højere livskvalitet for den enkelte, men tillige et markant mindre behov for hjælp fra det offentlige.

De traditionelle københavnske ældreboligkomplekser vil ikke kunne dække dette behov med den nuværende udformning.

Der er tillige et behov for at kunne få en ældrebolig uden at der skal foreligge et egentlig plejebestand, hvilket ældrerådene som bisidder i en række sager har indtryk af, at der kræves i dag.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Ikke opførelse af flere traditionelle plejeboligkomplekser
- I forbindelse med kommende ombygninger af utidssvarende plejehjem skal det indgå i overvejelserne at ombygge dem til "ældrecentre" med tidssvarende boliger – også 3 rum – og med faciliteter som det er set i Malmö, som f. eks. restaurant, værkstedslokaler, mødelokaler, mindre svømmebassin m.m.
- Utidssvarende ældreboligkomplekser overvejes ombygget på tilsvarende måde
- Kommunen bør gå forrest i bestræbelserne på at gøre fremtidige bygherrer interesseret i at opføre bebyggelser i København, i princippet som i Malmö
- Det må være muligt at blive indstillet til en ældrebolig, også hvis man ikke har et egentligt plejebestand, men blot som ældre har behov for en mere tryk bolig, end den man har i forvejen.

ÆNDRING AF VISITATION TIL ÆLDRE- OG PLEJEBOLIG

Rådene har et rimeligt godt kendskab til beboersammensætningen, ikke alene i plejeboligbebyggelserne, men også i ældreboligerne.

Dette kendskab kommer fra:

at flere ældrerådsmedlemmer bor i ældreboligbebyggelserne,

at rådene behandler tilsynsrapporterne fra plejeboligbebyggelserne,

at rådene jævnligt kommer på besøg i den enkelte bydeles plejeboligbebyggelser,

at rådene ind imellem medvirker som bisidder i sager om ansøgninger til enten pleje- eller ældrebolig.

Rådene har det klare indtryk, også efter samtaler med personale i plejeboligerne, at beboerne er klart svagere end tidligere, når de flytter ind. Rådernes opfattelse ændres ikke af, at det evt. vil kunne dokumenteres, at levetiden på plejehjemmene i de senere år ikke er kortere end tidligere.

Rådene finder også en baggrund for de mange tomme ældreboliger i den omstændighed, at det er meget vanskeligere end hidtil at få en sådan bolig, hvilket bekræftes af en del sager, hvor rådsmedlemmer har været bisidder.

Rådene har ved flere lejligheder formuleret det på den måde, at en plejebolig i dag fungerer som et hospice, der dog ikke har hospicefaciliteter, og at en ældrebolig fungerer som en plejebolig, dog uden faciliteter der normalt er knyttet til en sådan bolig.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Visitationen ændres fra opfattelsen af, at en ældrebolig betragtes som en plejebolig (uden tilsvarende faciliteter)
- Visitationen ændres fra opfattelsen af, at en plejebolig betragtes som en bolig på et hospice (uden tilsvarende faciliteter)
- At der desuden arbejdes bevidst frem mod en selvvisitering til såvel ældre- som plejeboliger.
- At der sikres beboerne i de kommunale plejeboliger samme beboerdemokratiske muligheder, som tilfældet er i de selvejende plejeboligkomplekser.

ØGET TILGÆNGELIGHED

Ældrerådene har ved mange lejligheder drøftet problemer omkring tilgængelighed, ikke alene til bygninger, hvor der rigtig mange steder mangler elevatorer, men også i det offentlige rum, hvor det mange steder kan være vanskeligt at passere på grund af henslængte cykler i stort tal, f. eks. ved S-stationene, vareudstillinger der fylder alt for meget, nogle gange helt spærrer fortove m.v.

Mange steder mangler der sænkede kantsten ved forgængerovergange, samt markeringer af niveauforskelle til hjælp for svagtseende, ligesom der kunne ønskes mange flere bænke opstillet, særligt i lokalområderne, og det vil gøre byens grønne områder mere tilgængelige, hvis de lukkede offentlige toiletter bliver genåbnet og nye etableret.

Der skal i det hele taget lægges vægt på, at mange ældre får syns- og høreproblemer.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Kommunen skal arbejde for at der sættes elevatortårne op ved eksisterende ældre boligbebyggelser. Her kan erfaringer fra Hamar i Norge være til stor gavn. Hermed kan man sikre ældre gangbesværede mulighederne for at forblive i egen bolig.
- Mange offentlige bygninger skal have bedre adgangsforhold (elevatorer, ramper eller lignende).
- Der skal bringes i orden i de kaotiske meget omfattende cykelparkeringer, der finder sted ved togstationer og mange andre steder i byen.
- Omfattende vareudstillinger og udeserveringer på især smalle fortove begrænses.
- Kantsten ved mange fodgængerovergange skal sænkes, eller forsynes med asfaltramper
- Flere offentlige/offentligt tilgængelige toiletter og genåbning af lukkede offentlige toiletter
- Mange flere bænke på centrale steder i lokalområderne

BEDRE KOLLEKTIV TRAFIK - SERVICEBUSSE I ALLE BYDELE

En række besparelser gennem de senere år på den kollektive trafiks område og gennemførelsen af METROEN har medført betydelige forringelser af den hidtidige busbetjening af store dele af byen, herunder i særdeleshed på Amager.

Ikke alene er der færre buslinjer, der er også områder der ikke længere er busbetjent, ligesom der adskillige steder er blevet længere tid mellem busserne, eller slet ingen kørsel i aftentimerne.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Det pålægges kommunens og regionens repræsentanter i MOVIA'S bestyrelse at arbejde for at undgår yderligere forringelser af den kollektive trafik i Københavns Kommune.
- Etableringen af servicebusser i alle bydele fremskyndes
- Berørte ældreråd høres om servicebussernes linjeføring

INGEN "SPÆRRETID" I DEN KOLLEKTIVE TRAFIK

Ældrerådene er meget tilfredse med at den såkaldte "spærretid" omsider blev afskaffet i busserne om eftermiddagen, hvad der har medført øget deltagelse i en lang række møder og arrangementer, der først er færdige i slutningen af eftermiddagen.

Det er imidlertid et meget stort ønske, at "spærretiden" også afskaffes om formiddagen og herudover i S-togene.

Om sidstnævnte rettede rådene den 17. januar 2006 henvendelse til Trafikministeren, der gav det svar at "spærretiden" i S-togene ikke kunne afskaffes af "kapacitetsmæssige og økonomiske overvejelser"

Derfor foreslår ældrerådene:

- Det pålægges kommunen at rette henvendelse til DSB-S tog om afskaffelse af "spærretiden" i togene
- Det pålægges kommunens repræsentanter i MOVIA'S bestyrelse at arbejde for at få afskaffet den såkaldte "spærretid" i busserne om formiddagen

INTEGRATIONSINDSATSEN ØGES

Det er ofte fremme i pressen, at den del af den offentlige forvaltning, der varetager hjemmehjælpsopgaver og i øvrigt arbejder på hospitalsområdet, har et meget stort behov for arbejdskraft.

Det er derfor væsentligt, at også de etniske grupper inddrages i bestræbelserne på at besætte de mange ledige stillinger.

Rådene er bekendt med de mange forskellige tiltag, der er i gang på området og medvirker gerne, såfremt det er muligt til at fremme integrationen.

Generelt bør der ved planlægningen af institutioner, såvel på ældreområdet som i øvrigt, lægges mere vægt på kulturel identitet, og dermed nedtoning af religiøse forskelligheder.

Der bør i øvrigt, f. eks. på biblioteksområdet sikres en mangfoldighed i tilbud, tilpasset de ældres sprog og læseniveau

Der er ældrerådvalg næste år, men erfaringerne fra de foregående valg er, at det er særdeles vanskeligt at komme i kontakt med disse grupper, hvorfor der må gøres en indsats på området.

Derfor foreslår ældrerådene:

- Den igangværende kontakt mellem rådene og Integrationsudvalget udbygges
- Der sættes en oplysningskampagne i gang overfor de etniske grupper for at gøre opmærksom på den indsats ældrerådene gør og samtidig markere, at der er valg til rådene i november 2008
- Der sikres en kulturel mangfoldighed på institutionsområdet generelt, herunder på biblioteksområdet

ØGEDE MULIGHEDER FOR FRITIDSAKTIVITETER

Ældrerådene opfatter deltagelse i fritidsaktiviteter som en væsentlig del af en bred forebyggelsesmæssig indsats.

Der bør derfor på en række områder være nemmere adgang til at udnytte allerede eksisterende faciliteter, også på tidspunkter, hvor de ellers ville være lukkede.

Rådene mener, at alt for mange faciliteter står ubenyttet en alt for stor del af døgnets timer. Her tænkes på de mange træningsmuligheder, der er i plejeboligbebyggelser, træningscentre, de mange skoler og idrætsanlæg m.v.

Mange ældre har ikke noget imod at anvende sådanne anlæg i formiddagstimerne, eller sent om aftenen, og f. eks. på skolerne, der er lukket i en ikke ubetydelig del af året.

Rådene ser en mulighed for at fremme dette ved at blive optaget i den "Idrætspolitiske tænketank".

Derfor foreslår ældrerådene:

- Der igangsættes en undersøgelse der afdækker mulighederne for at stille idrætsfaciliteter m.v. til rådighed for de ældre, også udenfor "normale" åbningstider
- Det undersøges om sådanne faciliteter kan stilles til rådighed også uden aflønnet personale, og betingelserne i givet fald for noget sådant
- Det bør være billigere for de ældre at deltage i idræt og gymnastik

ØKONOMI

Rådene er ikke i tvivl om, at økonomi og livskvalitet hænger sammen.

Uanset flere og flere ældre er omfattet af pensionsordninger, herunder ATP, er det en meget stor del af den københavnske ældrebefolkning, der må klare sig alene med folkepensionen og en beskedent ATP. Dette kan ses af, at en meget stor procentdel får del i ældrechecken.

Det er derfor med bekymring rådene i de senere år har fulgt den stigende brugerbetaling på en lang række områder, en betaling, der for mange har medført, at aktivitetsmulighederne, der var små i forvejen, bliver begrænset yderligere.

Rådene er naturligvis klar over, at kommunen ikke har indflydelse på pensionens størrelse, men det er alligevel muligt indenfor de kommunale rammer at sikre, at de svageste også har muligheder for at deltage i en lang række fritidstilbud, lige fra klubvirksomhed til undervisningstilbud.

Man finder det væsentligt, at der skabes et overblik over de stigninger i udgifterne, der har været gennemført i de senere år med henblik på justeringer for at sikre, at også den økonomisk svageste stillede del af ældrebefolkningen har muligheder for at deltage i forskellige aktiviteter.

Derfor foreslår ældrerådene

- Der nedsættes en arbejdsgruppe, der på tværs af kommunens forvaltninger skal udarbejde en oversigt over de stigninger i brugerafgifterne, der er gennemført de senere år, særligt for den økonomisk svageste stillede del af ældregruppen

Vedtaget af Ældrerådernes Formandsgruppe på mødet den 18. september 2007.

Pernille Holst

Emne: VS: Høring om København som foregangsby

Fra: Lokalkomite City København [mailto:city@a-huset.dk]

Sendt: 06. september 2007 13:11

Til: Lars Bo Bülow

Cc: Tove Ryle; Mogens Taarup

Emne: Høring om København som foregangsby

Til Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
att. Lars Bo Bülow

Vedr. høring om udkast til Københavns ældrepolitik 2007

Ældre Sagen i København har med stor interesse fulgt mødeaktiviteterne vedr. den nye ældrepolitik. Vi finder det rosværdigt, at både Udvalget og Forvaltningen har gennemført et så stort arbejde.

Der er et godt grundlag at arbejde videre ud fra.

Det kan kun kommenteres, at videre gennemgang af de enkelte punkter må komme senere, når et revideret og uddybende udkast foreligger.

Det ville være velkomment med lidt økonomiske oplysninger vedrørende den ny ældrepolitik.

Med venlig hilsen

Mogens Taarup
Formand

Tove Ryle
Ældrepolitisk koordinator

Pensionisternes Samvirke

GRIFFENFELDSGADE 58 • 2200 KØBENHAVN N. • TLF. 35 37 24 22 • FAX 35 35 28 80
Samvirket@PensionisternesSamvirke.dk • www.pensionisternessamvirke.dk
Arbejdernes Landsbank: 5301 0273256 • GIRO: 4 11 65 50 • CVR: 10 78 87 14

17. september 2007

Københavns Kommune

Idet Pensionisternes Samvirke takker for udkast til en ny ældrepolitik for Københavns kommune skal vi hermed udtale, at vi finder, at det er et godt udkast med fine hensigter.

Vi har dog to forslag til tilføjelser:

Side 4 afsnit 7. Tilføjelsen er skrevet med **rødt**.

Vi skal sikre ældre en tryk alderdom, hvor hjælpen gives ud fra individuelle behov og ønsker. Hjælpen skal være borgerrettet og fleksibel, sådan at ældre selv får stor indflydelse på udformningen af den. Og efterhånden, som man bliver ældre, og behovet for pleje måske øges, skal hjælpen følge med. Ensomhed er et stort problem blandt ældre. **En konsekvens af ensomhed er ofte for lidt eller for ringe kost. Der skal derfor sættes fokus på kosten.** Forskellige former for fællesskaber kan være med til at skabe tryghed og mindske ensomhed, og derfor vil bl.a. bo-fællesskaber for ældre og boligen i det hele taget, komme i fokus i de kommende år.

Side 14 afsnit 2. Tilføjelsen er skrevet med **rødt**.

God pleje og omsorg er en forudsætning for, at ældre, som er meget afhængige af hjælp, oplever tryghed og omsorg i deres hverdag. Derfor er den tætte daglige kontakt mellem de svageste ældre og medarbejdere i hjemmeplejen og på plejehjemmene meget betydningsfuld for deres livskvalitet. **I den sammenhæng er det også vigtigt, at opgaverne udføres af en mindre fast stab af medarbejdere, som den ældre kender godt.**

Med venlig hilsen

PENSIONISTERNES SAMVIRKE

Tove Lindbo Larsen
Næstformand

Kjeld Strandberg
Formand for Hovedstadens Samvirke

Københavns Kommune
Sundheds- og Omsorgsudvalget
Sjællandsgade 40
2200 København N

Region Øst
Maglehøjen 19
4000 Roskilde
Tlf.: 4630 5150
Fax: 4630 5159

Dato: 19. september 2007
aamm/sv

**Ergoterapeutforeningen har med stor interesse læst forslaget til
Københavns kommunes Ældrepolitik 2007 og udtaler i den anledning:**

Ergoterapeutforeningen mener at det er essentielt ”at alle oplever høj livskvalitet uanset livssituation”. Dette gælder for mennesker i alle aldre, men borgeren kan få et behov for offentlig social service når sociale, kognitive, psykiske eller fysiske begrænsninger sætter hindringer i vejen. I en sådan situation skal der både støttes og kompenseres, men i høj grad også fokuseres på ressourcer og muligheder. Alle skal have ret til at være aktive i hverdagslivet og dyrke de for den enkelte udvalgte meningsgivende aktiviteter samt deltage i de ønskede udadvendte aktiviteter.

Kunne kommunen ikke, når det forstærkede betydningen, slette forstavelserne ”ældre-” og for eksempel give ældrepolitikken undertitlen:” - et godt, sundt og langt liv? Det er jo ikke først når man runder de 65, at man skal tænke på sin tilværelse, eller på det tidspunkt at man skal tage vare på sin kroniske sygdom.

Frit valg mellem pleje og omsorg eller forebyggelse og rehabilitering?

I udkastet er det valgt at inddele kommunes ældre i tre ”vægtklasser”, hvilket kan give anledning til forundring. Er der dokumentation for at de sociale behov og effekten af rehabilitering falder i takt med øget plejebenhov? Så vidt vi ved tværtimod. På geriatrisk afdeling på Bispebjerg Hospital har man i et forskningsprojekt dokumenteret en tværfaglig genoptræningsindsats øger færdighedsniveauet for plejekrævende patienter.

Man kunne få en fornemmelse af at den ældre enten kan få pleje og omsorgsydelser eller en forebyggende og rehabiliterende indsats. Det tror vi selvfølgelig ikke kan være et bærende element i ældrepolitikken, så derfor er det vores opfordring at droppe inddelingen i de tre ”vægtklasser” både i politikken og i praksis.

Dette betyder blandt andet, at vi mener at borgere som modtager praktisk og/eller personlig hjælp skal bevare muligheden for halvårlige forebyggende besøg, som giver et unikt udgangspunkt i forhold til at se og forholde sig til forandringer hos borgerne. Besøgenes mål er i høj grad at se tidlige tegn og gøre

en forebyggende indsats i forhold til disse. - Opsporing af tidlige demens- og depressionstegn samt faldforebyggelse er eksempler på indsatser, hvor behovet er der, uanset om de er modtagere af hjemmehjælp.

Helhedsorienteret genoptræning

Ergoterapeutforeningen ser det som kommunens opgave at tilbyde borgere hurtig og helhedsorienteret genoptræning således at mistede fysiske, mentale/kognitive og sociale færdigheder bevares og genvindes således at hverdagslivet i så høj grad kan fortsættes på trods af svækkelse og sygdom. Dette kræver en styrelse af den tværfaglige indsats på tværs af myndighedsfunktioner og udføredele i et tæt samspil med borgen. Det kræver også ofte at de hjemlige omgivelser tilpasses med hensigtsmæssige kompenserende hjælpemidler og boligændringer (som overhovedet ikke er nævnt i ældrepolitikken) under hensyntagen til graden af borgerens nedsatte funktionsniveau.

Men det er på den anden side hverken værdigt eller etisk forsvarligt at have krav til meget syge og døende borgere om selvhjulpenhed.

”Aktivt hverdagsliv på recept”

De ældre skal tilbydes støtte til en sund og aktivt tilværelse.

Københavnerne skal derfor tilbydes ”Aktivt hverdagsliv på recept”, hvor der er mulighed for fortsat deltagelse i byens liv herunder kulturelle tilbud, deltagelse i fællesskaber og brug af offentlig transport.

Der skal frem for et ensidigt fokus på fysisk aktivitet og sund kost, prioriteres en helhedsorienteret individuel mulighed for at være længst muligt i eget liv, med de aktiviteter i hverdagen og den deltagelse i samfundslivet, der giver livet mening og øger appetitten på morgendagen.

Med disse kommentarer vil vi gerne udtrykke vores håb om at vores kommentarer påvirker den endelige udformning af politikken. Vi stiller os gerne til rådighed for uddybning og debat om ovenstående synspunkter, hvis der skulle være behov eller interesse herfor.

På Ergoterapeutforeningens vegne

Åse Munk Mortensen
regionsformand

Københavns Kommune,
Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
g650@suf.kk.dk

Den 20. september 2007
Ref.: TP
Medlems nr.:
Sagsnr.:

Høringssvar vedr. udkast til Københavns Kommunes ældrepolitik - "København som foregangsby"

Høringssvaret er udarbejdet i samarbejde mellem DSR i Hovedstadens Amtskreds og sygeplejerskernes tillidskollegium i Københavns Kommune. DSR og tillidskollegiet har med interesse læst udkastet til ældrepolitik og udtaler i den anledning:

Sygeplejerskerne i Sundheds- og Omsorgsforvaltningen ser sig selv som vigtige aktører i ældrepolitikken for at opnå de overordnede mål, da sygeplejerskernes funktionsområder er at fremme sundhed, forebygge sygdom, at genoprette sundhed og lindre lidelse. Med sygeplejerskeprofilens intentioner om, at sygeplejersker arbejder på individ-, gruppe- og samfundsplan, kan sygeplejerskerne yde et væsentligt bidrag til at opfylde ældrepolitikken overordnede mål.

Ad. overordnede og strategiske mål

DSR har noteret sig, at ældrepolitikken omdrejningspunkt er, at København skal være foregangsby for et godt, sundt og langt liv for de ældre, og at ældrepolitikken er langsigtet og skal bære mindst 10 år frem i tiden. Hermed matcher ældrepolitikken WHO's målsætninger om tidsperspektiv.

Ældrepolitikken mål er ambitiøse og fordrer samarbejde mellem kommunens forskellige fagforvaltninger og deres politikker for at give de bedst mulige rammer for et godt, sundt og langt liv for københavnernes. Der sættes fokus på infrastrukturer som tilgængelighed i byens rum, boligområder, muligheder for fysisk udfoldelse og opbygning af sociale fællesskaber samt muligheder for at spille en aktiv social rolle.

Hovedstadens Amtskreds

Linnésgade 25, 2.sal
DK-1361 København K

Åbningstid:

Mandag 9-14, tirsdag 12-16
onsdag 9-14, torsdag 8-14
fredag 9-14

Tel +45 33 11 13 55
Fax +45 33 15 06 15

hov@dsr.dk
www.dsr.dk

DSR bifalder, at kommunen søger at samle de politiske målsætninger på ældreområdet i én politik.

Efter DSR's opfattelse er der i politikken behov for en nærmere angivelse af, hvornår de strategiske mål er opnået, således at effekten af initiativerne på ældreområdet kan vurderes. DSR anbefaler, at der ligesom i kommunens sundhedspolitik 2006-2010 fastsættes *indikatorer* for målopfyldelsen. Med henblik på yderlig konkretisering af politikken opfordres samtidig til, at der også på ældreområdet udarbejdes *handleplaner* med konkrete nye initiativer og en uddybning af disse.

De mange faktaoplysninger kan med fordel henvises til et bilag eller helt undlades. Det vigtigste er, at læseren hurtigt får et overblik over kommunens politik, mål, strategi og handlinger indenfor ældreområdet.

Ad. prioriteringen af målgrupper

DSR er enig i, at politikken skal tænke alle grupper af ældre ind i den fremtidige samfundsudvikling. Med det mål at reducere den sociale ulighed finder DSR imidlertid, at gruppen af de svageste ældre utvetydigt bør prioriteres højest og derfor stå forrest i politikken. DSR anbefaler derfor, at politikken tager udgangspunkt i de "svageste ældres behov", dernæst de "ældre med behov for lettere hjælp", og til sidst beskriver indsatsen i forhold til de "aktive ældre".

Ad. høj kvalitet

Målet om, at borgerne skal opleve høj kvalitet i mødet med kommunen, kræver, at der sker nødvendig kompetenceudvikling af Sundheds- og Omsorgsforvaltningens medarbejdere og afstemning i forhold til borgernes forventninger og de politisk vedtagne kvalitetsstandarder for pleje- og omsorgsydelser. Der vil ligeledes være behov for at få kvalitetsstandarder for forebyggende og sundhedsfremmende indsatser, hvilket kræver, at der også følger finansiering med.

Ad. rekruttering og fastholdelse af medarbejdere

DSR finder det positivt, at der lægges op til en ekstra indsats for at øge rekrutteringen og forbedre mulighederne for at fastholde og udvikle medarbejderne gennem bl.a. uddannelse og løn, jf. s. 17. Set i lyset af de store problemer med at rekruttere og fastholde tilstrækkeligt kompetent sundhedspersonale skal DSR opfordre til, at det præciseres, hvilke indsatser kommunen påtænker at iværksætte på dette område.

Ad. økonomi

DSR bemærker afslutningsvis, at det ikke fremgår, hvad de forventede økonomiske implikationer af ældrepolitikken er. DSR skal opfordre til, at dette gøres klart bl.a. med henblik på at afstemme forventninger til medarbejdere i forhold til de ressourcer, som er til rådighed.

Med venlig hilsen

Michael Juhl
Næstformand

&

Marianne Rasch
FTR Hjemmesygeplejen

Tikøb, d. 18/9 – 2007

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen
Københavns Kommune
Att: Omsorgschef Lars Bo Bülow

København som foregangsby Høringssvar fra S-NAPS

Tak for indbydelsen til denne høring.

Uanset om befolkningsprognoserne kommer til at holde, kan målet kun bifaldes, og forvaltningen kan ikke opmuntres for lidt til at forfølge sin egen erkendelse af at "Den primære ressource til at sikre god kvalitet på ældreområdet er professionelle, motiverede og veluddannede medarbejdere." - og vellønnede...

Det bliver interessant at se hvordan man vil vende den øjeblikkelige udvikling, så målet om at "hjælpen følger med" borgeren, efterhånden som behovet for pleje måske øges, nås! Borgerne vil så ikke tvivle på at "Københavns Kommunes ældrepolitik er rummelig, og drejer sig om livskvalitet for alle ældre i København."

Mht. livskvalitet modarbejdes denne målsætning desværre for tiden fx af den stærkt øgede brugerbetaling til folkeoplysningsarbejdet.

Movias fordyrede og langt fra forbedrede handicaptransport virker heller ikke underbyggende for noget med livskvalitet.. og huskes det hver gang der arbejdes med fortovskanter, at også kørestole, rollatorer, barnevogne etc. skal kunne komme smertefrit over gaden? I det hele taget kan betydningen af tilgængeligheden ikke overvurderes!

Når kriterierne for visitationerne ikke er kendte, er det svært at tage stilling til den pæne figur på side otte – hvor "mur- og nagelfaste" er tallene?

En ganske stor gruppe af hjemmehjælpsmodtagerne "klarar sig med lettere hjælp". Har man forhørt sig hos borgerne om de er enige deri?

"Principper for indsatsen på ældreområdet" (side 16) er positive. Især hvis man i punkt et også husker de borgere der er kommet på "den forkerte side af forebyggelsestærsklen";

hvis ikke punkt to får samme medfart som BUM/borgerne-efter-BUM;

hvis man supplerer punkt fem med "kulturliv og oplysningsliv" (nyt ord? – men vist forståeligt..).

Når disse seks principper er "retningsgivende for hvordan de ældre møder kommunen.." betyder det vel "hvordan kommunen kommer borgerne i møde/præsenterer sig for b.?"

Venlige høsthilsner

Ete Forchhammer

Støttekredsen-Når Aldringen Påvirker Servicebehovet

Københavns Kommune
Sundheds- og Omsorgsforvaltning
gen

Fremsendt pr. email til:
g650suf.kk.dk

den 20. september 2007

TAJ

Høringssvar om udkast til Københavns Kommunes ældrepolitik 2007 - "København som foregangsby".

Sundheds- og Omsorgsforvaltningen har udsendt udkast til Københavns Kommunes Ældrepolitik 2007 - "København som foregangsby" i offentlig høring.

På denne baggrund vil vi, Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds, som samarbejdspartner i ældreområdet, anføre vore væsentlige kommentarer.

Vi er enige i, at ældrepolitikken skal være vedkommende og fremtidssikret og skal favne ældrelivet som helhed.

Vi er også enig i, at ældrepolitikken ikke står alene. Det er således vigtigt, at der sættes fokus på at sikre et aktivt ældreliv, der sammen med politikker på særlige områder, som f.eks. boligområdet, sikrer at behov for særlige indsatser, kan opfyldes.

Det foreliggende oplæg til ældrepolitik skal således sammen med bl.a. det tidligere oplæg til "Boligpolitik for ældre i København" skabe sammenhæng om de ældres boligforhold.

Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds fremsendte ved skrivelse af 25. marts 2004 høringssvar til Københavns Kommune, Sundheds- og Omsorgsudvalget, på det foreliggende oplæg til "Boligpolitik for ældre i København"

Vi lægger fortsat vægt på, at de anbefalinger som blev fremsat i høringssvaret til "Boligpolitik for ældre" om,

- At sikre, at der tilvejebringes det nødvendige antal tidssvarende ældreboliger.

- At en god bolig for ældre skal have en god tilgængelighed og ligge centralt i forhold til både offentlig og privat service og at indretningen tager højde for bevægelseshandicap.
- At der sikres et varieret udbud af boliger i de enkelte bydele, således at der er mulighed for at den enkelte ældre kan finde en egnet bolig i eget kvarter.
- At der fortsat arbejdes for etablering af yderligere senior-, opgangs- og bofællesskaber i bebyggelserne.
- At der fortsat arbejdes med at udvikle en fremtidssikret boform for ældre "Den service-rende almene bolig" med baggrund i forsøg med sociale viceværter og udvidet beboer-service,

indgår i det samlede arbejde, således at sammenhængen mellem den generelle ældrepolitik og den konkrete boligpolitik for ældre, sikres, og dermed medvirker til at rammen for det gode ældreliv i København kan skabes.

Afslutningsvis skal oplyses, at Boligselskabernes Landsforenings 1. kreds gerne deltager i en dialog om ældrepolitikken/boligpolitikken enten med udgangspunkt i det etablerede samarbejde i "Samarbejdsorganet" eller ved separate drøftelser mellem repræsentanter for 1. kreds og Sundheds- og omsorgsforvaltningen.

Med venlig hilsen

Birthe Qasem
Formand

Bent Frederiksen
Næstformand

DANSKE FYSIOTERAPEUTER

REGION HOVEDSTADEN

20. september 2007

Københavns Kommune
Sundhed- og omsorgsudvalget
Sjællandsgade 40
2200 Kbh N

Vedrørende: Høring om Københavns Kommunes ældrepolitik 2007

Københavns kommune skal være foregangsby på ældreområdet – det er et prisværdigt mål som Danske Fysioterapeuter håber at mange andre kommuner også vil forsøge at opnå.

Danske Fysioterapeuter mener at udkastet til ældrepolitik kommer godt rundt om den mangfoldighed der er i ældrebefolkningen. Det er godt at ældrepolitikken tager udgangspunkt i at ældre i København er en uensartet gruppe med meget forskellige og individuelle ønsker og behov.

Der er rigtig mange gode elementer med og vi noterer med glæde at **sundhedsfremme og forebyggelse** er omdrejningspunktet for kommunens indsats på ældreområdet” Vi savner dog at dette træder mere tydeligt frem i forordet. Her kunne tredje afsnit slutes af med: ”men også med hjælp i form af træning i forbindelse med et evt. funktionstab.”

Forebyggelse af funktionstab skal ske mens den ældre er aktiv, derfor er det vigtigt at gøre en indsats for at den ældre bibeholder en aktiv livsstil, bl.a. ved hele tiden er en bred vifte af tilbud så det sikres at der noget for appellere til enhver også de ”svage” ældre.

”**Livlinen**” er et spændende initiativ, det kunne med fordel udbygges til også at omfatte en servicelinie til ”Hvor finder jeg .. i kommunen”, ”Hvad er der af tilbud om... der passer til mig”, ”Hvad gør jeg når jeg ikke kan...?” mm. Mulighed for én indgang til kommunen.

Det er vigtigt at der sker en øget indsats på informationssiden, ikke kun til de ældre selv, men også til alle dem der kommer i kontakt med kommunens ældre, herunder personalet på hospitalerne.

Danske Fysioterapeuter er meget enige i at der i ”*De ældres København*” skal samarbejdes, men ikke kun mellem forvaltningerne, men også med stat og region. For at København skal blive foregangskommune skal byen ses med ældres øjne. Eksempelvis er der mange ældre der synes at trapperne på Metrostationerne er

ubehagelige – de er for lange og for stejle det gør at de vælger elevatoren i stedet for at få motionen på trappen.

Når ældre pga. fysikken har svært ved/ikke tør at transportere sig rundt i byen skal der være tilbud så de ældre stadig kan deltage aktivt i bylivet. Hjælp til at komme ned af trapperne, hjælp til at komme op i bussen m.m.

I de kommende år vil der være en større del af ældrebefolkningen der lider af **kroniske sygdomme** med medfølgende tab af fysisk formåen. Dette vil medføre et øget behov for behandling, bl.a. af fysioterapi for at sikre at de ældre bevarer et tilstrækkeligt funktionsniveau så de kan klare sig godt og længe i eget hjem.

Tab af funktion er oftest en af hovedårsagerne til at en ældre borger ikke længere kan klare sig i eget hjem, det er derfor positivt at Københavns kommune fremover vil øge indsatsen omkring **træning og fysisk aktivitet**. Det er godt at der kommer mere fokus på **faldforebyggelse** i hjemmet samt at muligheden for træning i hjemmet øges, så også de svageste ældre får en reel mulighed for at klare mest selv, længst muligt.

I ønsker at have mere fokus på ældre med **anden etnisk baggrund end dansk**. Læser man tallene fra sundhedspolitikken er det tydeligt at kommunen her har en stor opgave i forhold til at sikre at denne gruppe får mere motion og dermed et sundere ældreliv. Som det også fremgår af udkastet vides der ikke nok om denne gruppe. Danske Fysioterapeuter foreslår at kommunen igangsætter en konkret undersøgelse for at afdække om, disse ældres ønsker, behov og opfattelse af en god alderdom adskiller sig væsentligt fra de etnisk danskeres og om hvordan denne gruppe motiveres til mere motion og bevægelse.

Etablering af en **forskningsenhed på Sølund** er et meget positivt skridt og vi regner med at formålet også er at sikre, at kommunens indsats på genoptræningsområdet er den bedste og mest hensigtsmæssige, vi vil foreslå at dette skrives ind i ældrepolitikken.

Alt i alt er der mange gode tanker og intentioner i udkast til ældrepolitik, vi glæder os til at se det omsat i konkrete handlinger og deltager gerne med vores ekspertise.

Med Venlig hilsen

Tine Nielsen
Regionsformand
Danske Fysioterapeuter, Region Hovedstaden

Dato: 11-09-2007

Sagsnr.: 2006-4889

Dok.nr.: 2007-320304

Hørings svar vedr. Ældrepolitik i Københavns Kommune

Integrationsrådet i Københavns Kommune har mundtligt behandlet ovennævnte høring, og Integrationsrådet skal i den forbindelse udtale følgende:

”Rådet finder, at der generelt er tale om en flot politik med mange gode ideer og mål. Integrationsrådet synes dog, at der mangler et decideret fokus på ældre med anden etnisk baggrund end dansk i politikken, og rådet finder, at denne del af politikken er marginaliseret i forhold til resten af rapporten.

Integrationsrådet finder det ønskeligt, at ældre med anden etnisk baggrund end dansk integreres mere i den samlede rapport, eventuelt med konkrete forslag og ideer i hvert relevant afsnit, idet statistikker viser, at der er en stor udfordring på vej for så vidt angår disse borgere.

Integrationsrådet skal endvidere bemærke, at rådets arbejde i forbindelse med denne politik, herunder et møde indkaldt med kort varsel i sommerperioden, synes vanskeligt at få øje på, ligesom rådet er ked af, at rådets input er blevet behandlet som fokusgruppeinterview i modsætning til samarbejdspartnere.

Integrationsrådet ser frem til et tæt samarbejde i forbindelse med udarbejdelsen af handleplaner til implementering af politikken, og rådet ønsker et tæt samarbejde.”

Med venlig hilsen

Ayfer Baykal
Formand

/

Nasib Mahmud Farah
Næstformand

København d. 19. september

Kommentarer til udkast til ældrepolitik for Københavns kommune.

Undertegnede har med de stærke briller gennemgået og læst ovennævnte.

Det er den store pensel der er brugt og det første der falder en i øjnene ved læsningen er:
Hvor skal pengene komme fra? Økonomi som skal dække udgifter til de flere hænder, til personale m.m..

Driftsudgifter til nye boliger, man ved jo behovet er stort. De fleste ældre i København bor i etageejendomme, flest dog uden elevatorer.

Der er ikke gang i byggeri for denne gruppe ældre der har behov for at komme ned i jordhøjde.

Bofællesskab er en god ting når det sker frivillighedens vej.

Man har centraliseret plejehjemmene til kun at omfatte meget plejekrævende beboere.

Filosofien om, at ældre skal være længst mulig i eget hjem er sympatisk og vel noget alle ønsker, men i praksis er det ofte det som ansatte i sundhedssektoren har døbt til "længst mulig i eget lort"

Vigtigt er det vel at gøre sundhedspersonalets arbejde så attraktivt, så det bliver lettere at få flere hænder til ældreområdet .

Forslag om en månedsavis er i den lette og kreative afdeling og altid en god ide'. Så har den ældre borger mulighed for at blive opdateret med information fra hele kommunen.

Kommunen har sparet håndbøgerne til borgerne væk, så der er helt sikkert et stort informationsbehov.

Med venlig hilsen
Jytte Ågård Pedersen
Olfert Fischersgade 44.lejl.9
1311 K

Fra: Gunnar Perner [gunnarperner@bryggepost.dk]

Sendt: 19. september 2007 20:19

Til: Pernille Holst

Emne: ældrehøring

Jeg vil gerne nævne et par ting:

Vi mangler væresteder. - Bla har cafeernes forpagtning i medborger- og kulturhuse medført, at folk bliver væk. -

Maden er for dyr. - Dette kunne løses med et klippekort til de fattigste grupper.

Det er svært at stable foreninger på benene, så man kan få tilskud til lokaler.

Både i de ovennævnte huse og mange andre steder mangler der handicapegnede møbler. - Hvis der er fx bare 10-12 stole og et par borde i disse huse, vil det være muligt at komme op og ned af møblerne og samtidig sidde godt og sikkert.

Med venlig hilsen, Gunnar Perner.